

There are no translations available.

Асосгузори сулҳу ваҳдати миллӣ - Пешвои миллат, Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон мухтарам Эмомалӣ Раҳмон бо қабули Конуни ҶТ “Дар бораи танзими анъана ва ҷашну маросимҳо дар Ҷумҳурии Тоҷикистон” дар баробари баланд бардоштани сатҳи зиндагонии сокинони мамлакат ба ҷодаи маънавият ва фарҳанги воло раҳнамун қардани мардуми кишварро дар назар доранд. Зеро дар меҳвари ин қонун фарҳанг ва маърифати баланди ҳудудиносо қарор дорад, ки дар фаҳмишу дарки дурусти масоили иҷтимоӣ нақши бориқ дорад. Арҷгузори ба арзишҳои маънавӣ низ яке аз аҳдофи ин қонун буда, он дар усули баргузори маъракаҳо, муносибати мардум ба ҷорабиниҳои суннатӣ ва муосир инъикос меёбад.

Аслан тӯю маърака, махсусан тӯи арӯсии фарзанд ,воқеаи нотакрори таърихӣ оила ва авлод мебошад, ки то охири умри инсон дар хотири ӯ нақш мебандад. Махсусан, дар замони муосир, ки ҳар як воқеаи рӯйдод сабаби видеои мегардаду фардо фарзандону наберагон онро тамошо мекунад, дар сурати пурмазмун будани маърака он боиси ифтихор хоҳад буд. Ба ибораи дигар, баргузори маърака танҳо бо ороштани дастурҳои пуранво хатм намешавад, балки ҷараёни он, ки аз суҳбату сурудҳои дилнишин бояд иборат бошад, ба он шукуҳи шахмати ҳоса ато мекунад. Ин аст,ки эътибор додан ба мазмун ва мундариҷаи маърака ба ҷазираи ва маърифати баланди маъракаро марбут мебошад. Вақте ба ҷараёни ақсари тӯҳои арӯсии сокинони шаҳрҳои вилояти Сугд назар мекунем, дар онҳо якнавохтӣро якрангӣ ва монандиро мушоҳида менамоем. Суханони обшуставу тақрори роҷиёни маърака, сурудҳои шӯҳи мусиқии замонавӣ ва рақсии бемазмунӣ писарону духтарон муҳтавои ин гуна маъракаҳо ташкил менамояд. Дар қамтарин маъракаҳо тӯҳои арӯсӣ суҳбатҳои судмандӣ пирони рӯзгор,адибону олимони, гулбазмҳо бо ширкати ҷавонону ҷавондӯхтарон, намоиши филмҳои кӯтоҳмуддат дар бораи таърихӣ оила, аз ҷумла зиндагии бобову падар ва модарқалону модарро,ки ба тӯи маъниву мазмун эҳдо мекунад, мушоҳида менамоем. Ё худ қамтарин инсонҳо ба арӯсу домод ба ҷои ҳадаҳои пуливу молӣ китобиҳои бузургони миллатамонро эҳдо менамоянд. Ҳол он ки маҳз ҳамин падидаҳои фарҳангиву маърифатӣ ба тӯи ғайзӣ баракат,нуру сафо ва мазмуну мундариҷа эҳдо мекунад. Ҷунонӣ, дар маъракаи яке аз олимони номвари кишвар падари арӯс ба навоҳадорон се китобо ҳада намода,баробари орзуҳои неқ сабаби ин амалашро шарҳ дод, ки аҳли нишастро маъқул афтод: “Бо эҳдои китоби Асосгузори сулҳу ваҳдат - Пешвои миллат, мухтарам Эмомалӣ Раҳмон “Ҷеҳраҳои мондагор” гуфтаниам, ки донишони таърихӣ Ватан ва фарзандони номвари он қарзи шаҳрвандии Шумост. Китоби “Насихатнома”-и Ҳунсуромили Қайқовус бошад, Шуморо беҳтарин раҳнамо дар роҳи пуршебу фарози зиндагонист. “Девон”-и Шоирӣ ҳалқии Тоҷикистон Фарзона бошад, ба Шумо муҳаббат ато мекунад ва ба ҳаёт дилғарм меорад.”

Ба ибораи дигар, тӯи танҳо аз рақсу бозӣ иборат нест, балки он як саҳифаи

рангинтарин, хонотарин ва пурмазмунтарини китоби зиндагӣ бояд бошад, ки барои ояндагони авлод мерос хоҳад монд. Аз ин рӯ, дар барпо намудани тӯй машварату маслихати инсонҳои оқилу рӯзгордида, ашхоси соҳибназару соҳибистеъдод ва соҳибзабав муҳим мебошад, то маъракаи хотирмон, пурмазмун, аз рӯи сценарияи махсус дар сатҳи баланд баргузор гардад. Ба як маънӣ, дар баргузори тӯй на ба моддиёт, балки ба маънавиёт бештар арҷ гузоштан моро ба ҳадаф наздик хоҳад кард.

Амалӣ шудани конун дар таҳаввулоти маънавӣ ва тағйирёбии равонии мардум муассир аст. Инсонҳои соҳибназар хушбахтии фарзандонро на дар маъракаҳои силсилавии пурдабдаба, балки дар интиҳоби дурусти ҳамсар барои фарзанд, ҳам аз назари саломатии ҷисму руҳ ва ҳам аз назари ахлоқ хоҳад ҷуст. Махсусан эътибор додан ба муоинаи ҳамачонибаи духтур, эътироз намудан аз никоҳи хешутаборӣ, омода намудани ҷавонон ба зиндагии мустақилона аз масоили муҳими ҳалталаб махсус мешаванд, ки дар сурати иштибоҳ варзидан дар ин ҷода тӯю маъракаи пурдабдаба ба доди ӯ нахоҳад расид.

Конунӣ ҶТ “Дар бораи танзими анъана ва ҷашну маросимҳо дар ҶТ” дар баробари рисолати як дастури пурмухтаво оид ба гузаронидани маъракаву ҷорабинҳои оилавиरो адо кардан барои мардуми оддӣ ва миёнаҳол раҳнамо ва ҳомии тавоноест аз таънаву маломати баъзе аз афроди хангоматалабу забондароз. Зеро иҷрои конун барои ҳар як сокини кишвар фарз аст ва саркашӣ ё итӯат накардан ба он шаҳрвандро ба ҷавобгарӣ мекашад. Пас таънагар медонад, ки соҳиби маъракаи аз рӯи конун амал менамояд ва ҳудӣ ӯ низ бояд бар он итӯат намояд. Ба иборати дигар, ин конун ҷомеаро аз таассубу кӣёси беақлона раҳо бахшида истодааст. Воқеан ҷунонӣ дар боло зикр шуд, хангоми ҳонадоркунии фарзандон волидайн саргарми тӯю дастурхони пуробуранг муҳимтарин масъалаҳои марбут ба фардои ҷавононро сарфи назар менамоянд.

Ҷунонӣ, дар яке аз ноҳияҳои вилояти Сугд ду оила меҳоханд, пайванди хешу-таборӣ барқарор намоянд. Дар асоси хостгорӣ ва ошноии арӯсу домод тасмим мегиранд, тӯй барпо шавад. Қабл аз ақди никоҳу гузаштан аз муоинаи табибон сарфи назар аз танзим маъракаи “Тӯйбарон” баргузор менамоянд ва эълон медоранд, ки фалон рӯз тӯй баргузор мешавад. Бо амри тақдир, ҳини аз муоина гузаштани арӯсу домод муайян мешавад, ки ҷавон гирифтори бемории сирояткунанда асту бо ӯ ҳонадор шудан хатар дорад. Орзуҳо ва нақшаҳои тӯй дар як он ба ҷӣ таъдил ёфт? Магар муоинаи табибон ва огоҳ шудан аз саломатии ҳамсафари яқумрии фарзанд аз тӯйбарону маъракаҳои зиёдатӣ муқаддамтар нест?

Ё як нафар зан, ки инак шашум фарзандашро ҷихати беморӣ аз даст медихад,

волидайнашро айбдор мекунад, ки ба хотири ба дӯстдоштааш надодан замоне ӯро бо писари холааш хонадор карданду инак, бори шашум доғи фарзанд мебинаду давоми 30 соли хамхонагӣ як рӯзи шодиро надидааст. Магар пеш аз тӯй соате аз фардои фарзандон андеша кардан, маслихати окилонро гирифтани муқаддамтар аз ғами дастурхони зебо ва даъват кардани сарояндаи номдор нест? Аз ин рӯ, Конуни ЧТ “Дар бораи танзими анъана ва ҷашну маросимҳо” моро водор менамояд, ки аз ҷаҳони танги фаҳмиши арзишҳои зиндагӣ фаротар равем ва ба маънии хушбахтии воқеӣ бирасем. Имрӯз тадриҷан ҷомеа дарк менамояд, ки тӯй ва маърака воситаи гирифтани обрӯву эътибори оилаву авлод набуда, балки огози як марҳалаи муҳими зиндагист, ки дар дунболи он зиндагии тӯлонию ду нафар меис-тад, ки хушбахтии онҳо муҳимтар ва муқаддамтар аз ҳар чизе дигар аст. Ва ин аст, ки яке аз муҳимтарин рисолати Конуни ЧТ “Дар бораи танзими анъана ва ҷашну маросимҳо дар Ҷумҳурии Тоҷикистон” раҳнамун сохтани мардум ба ҷодаи маърифати ҳақиқати зиндагист.

Саидумрон Саидов